

NIEUWSBRIEF VAN DE SAMFRACTIE

juni 2020

Waadhoeke

Wat is Waadhoeke voor een gemeente?

Demografische ontwikkelingen

Wen er maar aan: de gemeente zoals je die gekend hebt, die is er over 10 jaar niet meer.

Als je naar onze bevolkingsopbouw kijkt, dan komt er een enorme verandering op ons af.

Het aantal 65+ plussers stijgt met 4 a 5000 naar 15.000.

En dan hebben we het nog niet over de dubbele vergrijzing, de groei van het aantal 75+ers.

En tegelijkertijd met die

vergrijzing ontgroenen we, zijn

er minder kinderen voor onze

scholen, voor de verenigingen.

Het aantal inwoners daalt.

Demografische veranderingen

sluipen op kousenvoeten

binnen. Er kunnen heel lang

weinig kinderen geboren

worden zonder dat de bevolking

krimpt. Maar op enig moment

keert de wal het schip en begint het aantal inwoners te dalen. En met de daling van het

aantal inwoners zal op enig moment ook de woningbehoefte kleiner worden.

Een verandering die op veel fronten voelbaar zal zijn.

In Sexbierum waren ooit 3 scholen. Ik zag recent een film uit de 60er jaren. Drie stevige

scholen, verenigingen met vooral veel jeugdige leden die in een grote optocht door het dorp

trokken. We hebben nu nog één school, een stevige met gelukkig een goede

toekomstverwachting.

Woonvisie Waadhoeke

In de Woonvisie die de gemeenteraad net heeft vastgesteld wordt al geanticipeerd op deze ontwikkeling. Het aantal nieuw te bouwen woningen is in de komende 10 jaar minimaal. We zullen het vooral moeten doen met de bestaande voorraad.

Maar.....al die verandering ten spijt, we moeten er ook over nadenken wat voor soort gemeente wij willen zijn. Want we gaan veranderen, dat is zeker.

Lang geleden woonde ik in de buurt van Arnhem. De overkant van de rivier - de

Veluwezoom - werd wel de groene sterfkamer genoemd. De bevolking van Velp, Rheden, de

Steeg en Dieren was oud, jongeren trokken daar massaal weg. Maar willen wij dat

Waadhoeke een gemeente wordt voor alleen ouderen?

SAM vindt dat Waadhoeke een gemeente is waar het ook voor jongeren goed wonen moet

zijn. In de strijd die wij leveren met onze grote burens om de jonge inwoner verliezen wij de

slag. Kijk maar waar de woningen worden gebouwd. Dat is in Leeuwarden, Sneek,

Heerenveen en Drachten. Klagen daarover helpt niet. We mogen nog genoeg bouwen.

Alleen er moeten wel mensen zijn die willen bouwen in onze gemeente. Jonge mensen die bij ons willen wonen. Nu gaat het nog over nieuw te bouwen huizen.

Maar hoe is dat in de toekomst?

Het duurt niet lang meer en Fryslan is uitgebouwd. Zo rond 2030 gaan we als provincie in de krimp is de verwachting van het Fries Sociaal Planbureau.

Dan gaat het niet meer over nieuwbouw, maar of er een bewoner is voor een vrijkomende woning. Willen we de bestaande woningvoorraad ook in de toekomst bezet houden, dan

moeten we durven te investeren. Durven te investeren in zaken die ons aantrekkelijk maken voor jonge inwoners. En dan moeten we lef hebben en een stip op de horizon plaatsen. Een stip van een Waadhoeke met minder, maar wel goede scholen voor primair en voortgezet onderwijs. Voor goede sportvoorzieningen. En omdat wij dat vinden, willen we geld voor scholen, voor de nieuwe AMS, voor een nieuw zwembad in Franeker, een aantrekkelijk landschap. En daarvoor zullen we andere dingen opzij moeten zetten. Niet alles kan, dus we zullen scherp moeten zeilen. Dat betekent ook harde keuzes van geen subsidie meer naar....

Vaak worden bij veranderingen zoals de gemeente die u doormaakt, gekozen voor het beeld van een strijdveld: strijd tussen beleidsvelden, tussen hoog- en laag opgeleiden, tussen generaties. Wij houden niet van die metaforen. Er is geen strijd, maar er zijn keuzes te maken, niet voor of tegen, maar over wat hebben we nodig om een mooie woon-werkgemeente te blijven voor jong en oud. Die aanpassing wordt een van de grote opgaven voor de gemeente in het komend decennium. Komt goed uit dat wij nu een begin gaan maken met het opstellen van een verkiezingsprogramma voor de komende raadsperiode. En hoewel Corona ons allemaal bezig houdt, is het de taak van de politiek na te denken over morgen, over het post Corona tijdperk om er voor te zorgen dat we de stip op de horizon hebben staan.

Korte impressie van de gemeenteraadsvergadering van 7 mei 2020

Opnieuw verzamelden de hoofden van de raadsleden van Waadhoeke zich op een scherm om besluiten te nemen. Het heeft iets surrealistisch. Vierkantjes die een vierkant vullen met in elk vak een opgesloten hoofd. Een raad die begon met het vaststellen van de agenda.

Kleasterwei Tzummarum

Op de agenda stond het onderwerp Kleasterwei Tzummarum. Voor de mensen die dit niets zegt: er wordt al meer dan een decennium strijd geleverd tussen burens. De gemeente is daarin partij geworden door conflicten over het (handhaven van het) bestemmingsplan en eigendom.

Het college had ons gevraagd het onderwerp van de agenda te halen i.v.m. nieuwe ontwikkelingen. De nieuwe ontwikkeling betrof het feit dat er nader onderzoek wordt ingesteld door de provincie naar deze zaak. Heeft de gemeente wel terecht vergunningen afgegeven?, althans dat is een van de onderzoeksvragen.

Met onafhankelijk onderzoek waren wij als SAM niet ongelukkig. Dus wat ons betreft een goed voorstel van het college en dat vonden alle raadsleden. Zo gaan de dingen soms door een besluit van een hogere macht. Het betekende wel dat we 3 insprekers naar huis konden sturen. Er was immers door het besluit het agendapunt van de agenda te halen geen voorstel meer waarop kon worden ingesproken. En de 3 insprekers waren gekoppeld aan het agendapunt. Dankzij de digitale vergaderwijze hoefden ze om weer thuis te komen alleen de computer uit te zetten. We zullen de insprekers vast terug zien.

Corona en daklozen

Maar er was nog wel een andere inspreker. Mw. Jansma had zich gemeld met zorg voor daklozen met mogelijk Corona. Haar zorg werd opgepakt en er worden met haar verdere afspraken gemaakt.

Gemeentehuis Menaam

Voorafgaand aan de echte vergaderpunten had wethouder De Pee nog een mededeling: Het voormalige gemeentekantoor in Menaam is intussen (zo goed als) verkocht en zal t.z.t. in gebruik worden genomen door woonzorg. Behalve dat verwacht ze op korte termijn ook mededelingen te kunnen doen over het andere gebouw in Menaam dat op dit moment leeg staat.

En verder: ik wandel er maar even met zevenmijlslaarzen doorheen. Het was allemaal niet zo spannend.

Cultuurnota

De cultuurnota kreeg zijn beslag. "Kultuer yn Waadhoeke, mei-inoar meitsje we it mei". De ondertitel van de nota. Aan de hand van de thema's ontdekken, meimaitse en doarre & dwaan wil het college inzetten op behoud en versterking van het huidige cultuuraanbod. De nota is uitvoerig besproken in een eerder kernteam. Ook toen was Haye Stellingwerf namens SAM al tevreden over de nota, dat herhaalde hij nog een keer toen het punt op de agenda stond. Mooie nota, mooi proces. En dat vonden alle sprekers.

Tussenbalans coalitieakkoord

Puntje was wel de "tussenbalans coalitieakkoord". Het college meende er goed aan te doen een stuk uit te brengen om halverwege deze collegeperiode de balans op te maken, te laten zien wat er al gerealiseerd is.

Op zich vind ik dat een mooi gebaar, zo'n verantwoording. Het college vindt dat het goed op weg is. En dan moet je wegen: is het glas halfvol of halfleeg? De oppositie heeft niet gereageerd op dit agendapunt. De reden was dat zij vinden dat het digitaal debatteren over dit onderwerp geen recht doet aan het onderwerp. En zij zullen deze tussenbalans meenemen bij de behandeling van de kadernota.

Het niet reageren van de oppositie vind ik toch een beetje een gemiste kans. Nu waren het de fractieleiders van de coalitie die stuk voor stuk een goed gevuld glas voor zich zagen. En daar is vast ook wel wat tegenin te brengen. In de bijdrage van Sjoerd Simon Kuipers werden de verworvenheden zoals het sociaal beleid, het armoedebeleid genoemd, maar werd voorzichtig - dat weer wel - toch ook gewezen op de uitdagingen, zoals duurzaamheid, onderwijsgebouwen, het zwembad die nog voor ons liggen. Door het ontbreken van het debat met de oppositie bleef het allemaal wat lauw. Dat is jammer. Want als we van de midterm review een traditie gaan maken, dan kan dat een impuls geven aan het debat, maar ook aan verrijking van de politieke cultuur in Waadhoeke. Volgende periode: bij de collegevorming meteen afspreken dat halverwege de periode zo'n verantwoording wordt ingepland!

RES- Fryslan

En dan de RES Fryslân. Een op zich belangrijk agendapunt. Fryslan moet een bod doen aan het rijk over de hoeveelheid duurzaam op te wekken energie. Het bod van Fryslan is - om het voorzichtig te zeggen - conservatief. We bieden aan wat we nu al opwekken. Dus problemen kan dit bod niet oproepen. Toch reageerden bijna alle partijen op het bod. De VVD ging bij monde van Hendrik Terpstra diep in op de energievraag nu en in de toekomst. Hij betwijfelde de verwachte besparing, maar gelooft dat de vraag naar energie zal blijven stijgen. Dat doet het al jaren, en dat zal naar verwachting zo blijven. Tegelijkertijd plaatste hij vraagtekens bij all electric als panacee voor alle woningen. Zijn prognose van stijging van het elektriciteitsgebruik werd door SAM onderschreven bij monde van Wim Hokken. En ook wij denken dat lang niet alle huizen gebaat zijn bij een all electric oplossing. (samen met Haye Stellingwerf bereiden wij ons voor op de duurzaamheidsdiscussie).

Maar omdat wij een stijging van de elektriciteitsconsumptie door bedrijven en particulieren zien, deden wij een oproep aan de wethouder verder te kijken dan het aanbod in de RES en meer mogelijk te maken waar het even kan. Behalve de stijging van het energiegebruik denken wij ook aan de relatie tussen duurzaam opwekken en minder gas uit de bodem halen. Vergeleken wij het bod van Fryslan met dat van andere provincies zoals Groningen, maar ook Utrecht (die laatste provincie met een hoger bod in een provincie met minder

grondoppervlak en dubbel zoveel inwoners) kan het heel veel beter in Fryslan. Wij vinden ook dat bestaande molens een slag hoger zouden moeten kunnen en dat de uitbreiding van dorpsmolens moet worden gestimuleerd. En natuurlijk: wij weten ook dat de provincie een blokkade opwerpt tegen de bouw van molens, maar blokkades zijn er om te slechten. De bijdrage van Gemeentebelang was zoals verwacht als Klaas Roodenburg het woord neemt.

Klaas denkt dat molens meer energie kosten om te produceren dan dat ze opleveren. Daarom was tie tegen. En de hele fractie van gemeentebelang volgde hem daarin. Dat is toch wel bijzonder. Als gemeentebelangen als geheel dergelijke standpunten inneemt tegen duurzame energie, dan plaatsen ze zich buiten het debat en zal het in de komende periode moeilijk worden met hen een coalitie te vormen. Het zou goed zijn als ze zich bezinnen op hun positie in het duurzaamheidsdebat. De wethouder

neemt, zoals vaker, alles mee.

Want met zijn allen - met uitzondering van de fractie van gemeentebelang - gaan we akkoord met het voorstel in te stemmen met het RES voorstel.

Sloop gymzaal Ried

En dan, heel belangrijk voor de inwoners van Rie! We hebben als raad een krediet beschikbaar gesteld voor de sloop van de gymzaal. De sloop van zo'n simpel gebouw kost nog een flink bedrag: € 87.000. Van dat bedrag is € 11.000 nodig voor het afboeken van de waarde die nog in de boeken stond.

Weer een rotte kies minder! En dat vinden we fijn.

En met dat destructieve besluit over de gymzaal Ried bereikten we ook het agendapunt sluiting, en zetten we onze computers uit.

Digitaal is alleen. Gezamenlijk napraten, nu even niet.

impressie van de raad van 28 mei 2020

Eindelijk. Het zou wel eens de laatste digitale raadsvergadering kunnen zijn. Daar zijn we blij om. Donderdag 28 mei vergaderden we nog een keer digitaal met behulp van zoom. Een niet onomstreden programma, maar bij ons werkte het fantastisch. Ondanks dat het goed werkte, was het geen pretje.

Collega Bart van Wijk werd een keer de vergadering uitgegoid net als 2 collega's van andere fracties en alle drie moesten zich weer moeizaam een plek op het vergaderscherm heroveren. Zo gaat dat in de digitale wereld. SAM was niet compleet. Collega Tjeerd Cuperus (SAM) moest helaas vanwege ziekte ontbreken. Verder ontbrak Hendrik Terpstra (VVD) vanwege een vreugdevolle gebeurtenis, want dat is de geboorte van een nieuwe wereldburger altijd. Van deze plek af: van harte.

Maar toen de burgemeester vastgesteld had dat we behoudens de beide afgemelde collega's echt aanwezig waren door iedereen luid en duidelijk present te laten zeggen, begon de vergadering.

En de vergadering begon met het vaststellen van de agenda. Normaal een hamerslag, maar dit keer had Douwe Kamstra een voorstel namens de gehele raad het voorstel over het agendapunt biodiversiteit actieplan van de agenda af te voeren. De reden was tweeledig. Enerzijds waren de schriftelijke reacties op het voorstel in een schriftelijk afgedaan kernteam aanvankelijk niet bij de raadsstukken gevoegd en behalve dat was volstrekt onduidelijk wat het college met die opmerkingen gedaan had, en anderzijds vonden wij dat dit voorstel zich niet leende voor een digitale behandeling. Je moet elkaar kunnen zien, er moet interactie zijn bij zo'n zwaar onderwerp. Het onderwerp komt volgende vergadering terug. Het is voor SAM wel een punt waar we actie op willen zien. We hadden ons ook goed voorbereid. We wachten even af.

En dan verder een selectie van de wel behandelde punten.

Jaarstukken gemeente

De jaarstukken van de gemeente. Wat doen we het goed, riep de raad in koor. En wat zijn we blij met een goedkeuring van de accountant. Het stuk was goed geschreven, leesbaar zeiden sommigen zelfs, er was een overschot en dat maakt iedereen blij. Natuurlijk werden er ook wel een paar kritische kanttekeningen gemaakt door vooral Gemeentebelangen en SAM. Maar met alle kritiek (of is aandachtspunten misschien een betere omschrijving?) blij, dat vooral. Gemeentebelangen vroeg zich bij monde van Douwe Kamstra af of de noodzakelijke bijraming voor de pensioenen van de wethouders echt pas zo laat bekend was. Sjoerd Simon (SAM) vroeg zich af of en waarom er niet is afgeboekt op Waddenglas en Franeker Zuid. Behalve dat had hij nog wel wat kritische opmerkingen over toekomstige investeringen waar geen geld voor was, maar dat nam niet weg dat het ook bij de beide criticasters vooral juichen was. En dat is goed zo. De rekening laat zien wat we gedaan hebben. En of we het ermee eens was of niet, als de raad iets besloten heeft, dan wordt dat een rechtmatige uitkering. En we constateerden dat e.e.a. conform de eerdere besluitvorming was. De politieke strijd, de verschillen dat komt wel naar voren bij de begroting. Zo gaat dat.

Wethouder Caroline de Pee gaf netjes antwoord. En tevreden werd de rekening raadsbreed vastgesteld. Zonder stemming.

Woonvisie

Een volgend punt waar ik even stil wil bij staan is de woonvisie.

De woonvisie is vastgesteld na een langdurig en goed verlopen inspraak programma. Kernteams, kernsessie, mooie rapportages. Dat heeft wethouder Nel Haarsma knap gedaan. Dat merkte je ook bij de behandeling. Er was geen echte kritiek. Wel waren er veel vragen om ons te (blijven) informeren over de voortgang. We kregen niet op alles antwoord, maar we zitten er allemaal zo bovenop dat ik geen moment bang ben dat wij te laat meegenomen zullen worden.

In de kern behelst de visie: we gaan in Waadhoeke nog maar heel weinig nieuwe woningne bouwen. Dat heeft te maken met onze bevolkingsopbouw. Aan de andere kant moeten we een enorme transformatie doormaken. Onze bevolking wordt ouder en zal daardoor mogelijk andere woonwensen krijgen. Een trap zal voor velen een onneembare hindernis worden.

Dus hoe gaan we de huizen aanpassen aan de veranderende omstandigheden?

Tegelijkertijd krijgen we de verduurzamingslag van onze woningen. In 2050 is Nederland van het gas af, en hoe gaan we dat doen.

Wim Hokken van SAM gaf aan dat Waadhoeke besloten had in 2040 energieneutraal te willen zijn. Dat betekent dat we nog een jaar of 20 hebben om onze 20.000 huizen aan te passen. Dat zijn 2 enorme opgaven, levensloopbestendig maken van onze woningvoorraad en de verduurzaming. Dat wordt lastig als je die processen gescheiden blijft oppakken. Iets dat in de huidige college aanpak zit. Hij riep daarom op om een gezamenlijke projectorganisatie op te zetten vanuit beide specialismen. Anders wordt het chaos. We zullen erover denken, zei wethouder Haarsma. Maar eerst komt het warmte transitieplan. Dat kan waar zijn, maar daar kunnen we niet op wachten, schrijf ik hier maar op. In de duurzaamheidsagenda zullen wij dit opnieuw inbrengen. Want hoe je warmtebron ook zal worden (biogas, elektriciteit, stadsverwarming goed) isoleren, dat moet altijd.

Vanuit het CDA en Gemeentebelangen werd ook nog gevraagd om dorpsbelangen meer en beter te betrekken bij de planning van nieuwbouw. Wethouder Haarsma had daarover een mooi nieuwtje. Er is een team gevormd in het gemeentehuis dat de dorpen en wijkraden gaat bezoeken om met hen op basis van factsheets te kijken hoeveel en wat voor soort woningen nodig zijn om de leefbaarheid te garanderen. Mooi idee. Binnen 2 jaar hoopt zij alle dorpen en wijken te hebben gesproken.

De VVD had (samen met GB en CU) in totaal 4 moties ingediend. De discussie verliep zodanig dat de indiener, Joke Osinga, het gevoel had dat haar moties overbodig waren geworden omdat de punten die zij wilde maken in de discussie voldoende gehonoreerd waren.

En opnieuw werd er een voorstel raadsbreed vastgesteld.

Einstein klas

Het was intussen al laat geworden. Maar ook over dit agendapunt moest door iedereen de loftrumpet worden geheven. Een mooie verantwoording, vond Anita Mast van gemeentebelangen van een mooi project. Dat vond ook Joke Osinga.

Geweldig hoe interdisciplinair wordt samengewerkt, zei Hanna van der Werff. En wethouder Boukje Tol (SAM) nam de lofzang graag en met genoeg in ontvangst. Het was dan ook haar project.

Marrekrite

En van Einstein naar de Marrekrite, dat is een kleine stap. Ze hebben veel in kas. Dat werd verzucht. Is dat wel nodig? Kanttekeningen die vast gevoed zijn door het bericht in de Leeuwarder Courant dat de gemeente Leeuwarden op zoek is naar geld. En daarbij dachten ze aan de Marrekrite. Met name Sjoerd Simon Kuipers en Emile Vogels waren de vragers. De wethouder legde uit dat de reserves voor een groot deel vastzitten in steigers en damwanden. Zij vond het niet slim geld uit de pot van de Marrekrite te halen. En dat vonden we allemaal.

Begroting Sociale Dienst

En verder. Er was nog een grote begroting. Die van de sociale dienst. Een begroting die door de Corona crisis nu al achterhaald is.

Anita Mast was blij met de middelen voor sociale recherche. Hanna van der Werff was erg enthousiast over de plannen voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. Ze hoopt dat die plannen na de crisis snel worden opgepakt. Ze vond wel dat er veel management binnen de dienst aanwezig was. Kan daar eens naar gekeken worden.

Wethouder Boukje Tol was blij met de positieve waardering. Over het management valt het een en ander te zeggen. Wat reken je ertoe, er waren veranderingen, is een teamleider management of niet? Bovendien waren er veranderingen, vertrek, ziekte etc.. Ze zal er eens naar kijken.

Om half elf tikte de wethouder de vergadering af. Drie uur vergaderen, vierkante ogen. Allemaal moe. En dat was toch anders bij de gewone vergaderingen. Dan was er even een drankje, nootje en een praatje.

Twee belangrijke SAM-punten

De komende maand komen duurzaamheid & biodiversiteit op de agenda. Twee belangrijke SAM thema's.

komende maand:

duurzaamheid, kernteam 2 juni

o.a. bio diversiteit in gemeenteraad 11 juni

Voor de hele agenda: zie onze website:

<https://www.samwaadhoeke.nl/events/raadsvergadering-juni/>

=====

Deze nieuwsbrief wordt geschreven door Wim Hokken. Hij probeert het fractiestandpunt zo goed mogelijk te verwoorden. Voor de inhoud is hij echter alleen verantwoordelijk.